

Wyrok z dnia 18 marca 1999 r.

II UKN 525/98

Podanie nieprawdziwej przyczyny ekonomicznej rozwiązania stosunku pracy nie stanowi przesłanki nabycia prawa do wcześniejszej emerytury dla pracowników zwalnianych z pracy z przyczyn dotyczących zakładów pracy.

Przewodniczący: SSN Zbigniew Myszkowski (sprawozdawca), Sędziowie SN:
Roman Kuczyński, Maria Tyszel.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 18 marca 1999 r. sprawy z wniosku Jana S. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych-Oddziałowi w J. o wcześniejszą emeryturę, na skutek kasacji wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 29 czerwca 1998 r. [...]

o d d a l i ł kasację.

U z a s a d n i e n i e

Sąd Apelacyjny-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Rzeszowie wyrokiem z dnia 29 czerwca 1998 r. oddalił apelację wnioskodawcy Jana S. od wyroku Sądu Wojewódzkiego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Krośnie z dnia 11 marca 1998 r. [...] oddalającego odwołanie wnioskodawcy od decyzji organu rentowego, odmawiającej mu przyznania prawa do wcześniejszej emerytury dla pracowników zwalnianych z pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy. W sprawie tej ustalono, że wnioskodawca po okresie ponad 40 lat pracy zawodowej i po okresie pobierania zasiłku dla bezrobotnych podjął w dniu 1 października 1996 r. zatrudnienie w sklepie spożywczo-przemysłowym Beaty J. w pełnym wymiarze czasu pracy na podstawie umowy o pracę na czas określony do dnia 31 grudnia 1996 r. Terminowe zatrudnienie wnioskodawcy na stanowisku kierowcy-konwojenta było związane z przejściem obowiązków chorej właścicielki sklepu i jej pobytem w szpitalu, w czasie którego wnioskodawca zajmował się zaopatrzeniem sklepu. W dniu 30 listopada 1996 r. rozwiązano z nim umowę o pracę, a w świadectwie pracy znalazła się adno-

tacja o rozwiązaniu stosunku pracy „z przyczyn ekonomicznych”. Sąd Apelacyjny potwierdził prawidłowość oceny zeznań świadków przesłuchanych w postępowaniu pierwszoinstancyjnym, wskazując, że właścicielka sklepu nie potrafiła podać przyczyny zwolnienia wnioskodawcy z pracy. Zwolnienie wnioskodawcy nie nastąpiło z przyczyn ekonomicznych, skoro sugerowany przez męża i matkę właścicielki sklepu spadek obrotów sklepu nie potwierdził się, albowiem dochody sklepu według deklaracji podatkowych wzrastały w okresie od września do listopada 1996 r. U podstaw zwolnienia nie leżały również przyczyny organizacyjne, ponieważ w momencie rozwiązania stosunku pracy właścicielka sklepu przebywała nadal w szpitalu. W takich okolicznościach sprawy nagłe rozwiązanie z wnioskodawcą stosunku pracy miało na celu wyłącznie umożliwienie mu skutecznego ubiegania się o wcześniejszą emeryturę.

W kasacji ubezpieczonego podniesiono zarzuty naruszenia prawa materialnego przez ustalenie, że w stosunku do niego nie zachodzą przesłanki z art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 28 grudnia 1989 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. z 1990 r., Nr 4, poz. 19, powoływanej dalej jako ustawa z 28 grudnia 1989 r.), wynikające z przyjęcia, że rozwiązanie umowy o pracę nie nastąpiło z przyczyn ekonomicznych dotyczących pracodawcy, a także naruszenie art. 233 KPC w związku z art. 382 KPC i art. 328 § 2 KPC przez dowolną ocenę zeznań świadków. Skarżący zakwestionował odmowę wiarygodności zeznań świadków, którzy wskazywali na ekonomiczne podłoże rozwiązania stosunku pracy z wnioskodawcą, wynikające z obniżania się dochodów z działalności spożywczej oraz z urodzenia przez właścicielkę sklepu dwojga niepełnosprawnych dzieci, w związku z czym pogorszyła się sytuacja jej rodziny, co uniemożliwiało dalsze zatrudnianie wnioskodawcy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 393¹¹ KPC Sąd Najwyższy rozpoznaje sprawę w granicach kasacji, które wyznaczyły kasacyjne zarzuty naruszenia przepisów postępowania - art. 233 KPC w związku z art. 382 KPC - prowadzące do jakoby bezpodstawnego przyjęcia, że z wnioskodawcą nie rozwiązano stosunku pracy z przyczyn ekonomicznych dotyczących pracodawcy z przyczyn ekonomicznych dotyczących pracodawcy w try-

bie art. 10 ust. 1 ustawy z 28 grudnia 1989 r. Skarżący nie wskazał przy tym jakie przepisy prawa materialnego miał naruszyć Sąd drugiej instancji, odmawiając wnioskodawcy uznania jego uprawnień emerytalnych.

Tymczasem z treści art. 233 § 1 KPC w związku z art. 382 KPC wynika kompetencja sądu orzekającego w sprawie do oceny wiarygodności i mocy dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Normy te nie stanowią podstawy do podważenia zasady sędziowskiej swobodnej oceny dowodów przez wykazywanie, że ustalenia faktyczne w sprawie powinny być inne lub odmienne od przyjętych za podstawę wydania zaskarżonego orzeczenia. Jeżeli bowiem skarżący zarzucał, że faktyczne dochody sklepu były niższe od przyjętych w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, to powinien szczegółowo uzasadnić takie twierdzenie, a także podać jakie przepisy prawa procesowego naruszył Sąd drugiej instancji, który ustalił, że dochody z prowadzonej działalności gospodarczej rosły i podważył prawdziwość zwolnienia wnioskodawcy z przyczyn ekonomicznych dotyczących pracodawcy. Tymczasem skarżący pozostał jedynie przy gołosłownym twierdzeniu, że faktyczne dochody sklepu były „znacznie niższe niż te wskazane w uzasadnieniu”.

Również nowe twierdzenia faktyczne skarżącego, że w trakcie trwania umowy o pracę wnioskodawcy właścicielka sklepu urodziła dwoje niepełnosprawnych dzieci, co pogorszyło sytuację finansową jej rodziny i stanowiło o ekonomicznej potrzebie zwolnienia wnioskodawcy z pracy nie mogły wpłynąć na zweryfikowanie zaskarżonego wyroku. Wartość takich nowych twierdzeń była wątpliwa chociażby dlatego, że właścicielka sklepu urodziła te dzieci w dniu 12 grudnia 1996 r., tj. już po rozwiązaniu z wnioskodawcą stosunku pracy, które nastąpiło jakoby 30 listopada 1996 r.

Tymczasem na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału Sąd drugiej instancji przekonująco argumentował (art. 328 § 2 KPC), że wnioskodawca był zatrudniony od dnia 1 października 1996 r. w celu zastępstwa właścicielki sklepu, w ramach trzymiesięcznego terminowego stosunku pracy, który kończył się z dniem 31 grudnia 1996 r. Taka przyczyna zatrudnienia wnioskodawcy nie ustała w dacie deklarowanego rozwiązania z nim umowy o pracę z dniem 30 listopada 1996 r. Równocześnie pracodawca nie określił sposobu rozwiązania stosunku pracy wnioskodawcy, ograniczając się do potwierdzenia w świadectwie pracy podłoża ekonomicznego, z tytułu którego wnioskodawca nie otrzymał odprawy pieniężnej dla pracowników zwalnianych z pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy. Należy zau-

ważyć, że dopiero wypłata takiego świadczenia zwiększyłaby obciążenia finansowe pracodawcy, który jakoby zwolnił wnioskodawcę z ostatniego miesiąca świadczenia pracy kończącego jego terminowe zatrudnienie. Takie ustalenia były wystarczające dla przyjęcia, że fikcyjne potwierdzenie przez pracodawcę przyczyn ekonomicznych bliżej nie określonego sposobu rozwiązania stosunku pracy nie stanowiło przesłanki warunkującej nabycie uprawnień do wcześniejszej emerytury w trybie § 1 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 stycznia 1990 r. w sprawie wcześniejszych emerytur dla pracowników zwalnianych z pracy z przyczyn dotyczących zakładów pracy (Dz.U. Nr 4, poz. 27 ze zm.). Warto sygnalizować, że skarżący nie podniósł zarzutu naruszenia jakiegokolwiek przepisu tego aktu normatywnego, który mógł stanowić materialnoprawne uzasadnienie żądania przyznania wnioskodawcy prawa do wcześniejszej emerytury.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy oddalił kasację na podstawie art. 393¹² KPC.

=====